

4H GLAD Velfærd for UNDULATER og børn

Elevmateriale

4H

4H GLAD

Undervisningsmateriale
Velfærd for UNDULATER og børn

Udgivet i 2019 af 4H
Agro Food Park 15 | 8200 Aarhus N
8740 5000 | 4h.dk | info@4h.dk

Tekst Maria Gullestrup og Søren S. Sørensen

Layout HELDINGgrafiker.dk

Indhold

Dyrevelfærd på 3 måder	4
Dyrs sanser og følelser	6
Undulater i naturen	9
Undulaters sanser	11
Undulaters følelser	13
Kommunikation	15
Et liv, der er værd at leve	16
Kontakt til andre undulater og mennesker	18

Indledning

For at give dine kæledyr et liv, der er værd at leve, skal du kende til det liv, de lever i naturen. Er det byttedyr eller rovdyr, hvordan ser det ud, der hvor de lever, hvad spiser de og lever de alene eller sammen med andre?

I dette hæfte lære du at forstå dyrene, så du kan give dem det bedste liv. Det gør du ved at give dem

- Et godt sted at være
- Nogle at være sammen med
- Opgaver de skal løse
- Foder på den rigtige måde

I dette hæfte skal du lære om undulater.

Dyreværnsloven

Der er en lov, siger at du skal behandle dine kæledyr godt og ikke må gøre dem ondt med vilje. Den siger også, at du skal lære at passe dem på den måde, der giver dem bedst dyrevelfærd.

Dyrevelfærd på 3 måder

Dyrevelfærd er alle de ting, som der står i indledningen, men alligevel er der flere måder at se det på. Nogle mener at dyrene er mindre værd end mennesker. Nogle mener de er lige med mennesker og nogle mener de er mere værd end mennesker.

I 4H mener vi, at dyrene skal have det så godt som muligt og at du kan gøre meget for at dine kæledyr får det rigtig godt.

Sundhed

Hvis dyrene er sunde og ikke er syge. Hvis de kan tage på i vægt, lægger æg, giver mælk og får unger, har de god velfærd.

Som i naturen

Dyrene skal leve så tæt på den måde de er i naturen. Det giver sig selv, at fisk skal have vand, for at kunne leve, men det er også vigtigt, at fugle får mulighed for at flyve, kaniner får mulighed for at grave og heste får mulighed for at løbe. De skal have andre dyr at være sammen med og deres bolig skal ligne naturen mest muligt.

Følelser

Dyrene skal have gode oplevelser og de skal føle det godt at være kæledyr. Du kan jo ikke spørge dem om, hvordan de har det, men i dette hæfte lærer du, hvordan du kan se på dem om de har det godt.

Det er ikke enten eller!

Men det er ikke sådan, at man enten tror på det ene eller det andet. De fleste mener, at alle tre ting er vigtige for at dyrene har det godt. Dette hæfte følger efter kørekort til kæledyr og beskriver, hvordan du kan se på dine kæledyr om de har det godt og hvordan du kan give dem det bedste liv.

Elevspørgsmål

- 1 Er det vigtigt, at dyrene har det godt? Hvorfor?
- 2 Hvordan skal man sørge for at dyrene har det godt?
- 3 Er det i orden at spise dyr?
- 4 Er det i orden at holde dyr som kæledyr?
- 5 Er det i orden at ride på heste?
- 6 Er det i orden at holde en hund i snor?
- 7 Er det i orden af en kat kun er indendørs?

- 8 Er det i orden at holde kaniner, marsvin og fugle i bur?
- 9 Hvilken tilgang synes du er vigtigst?
- 10 Hvordan ser man på et dyr, om det er sundt og rask?
- 11 Hvordan ved man, om dyrene lever naturligt?
- 12 Hvordan tror du, at man ser på et dyr, om det er glad?
- 13 Giv eksempler på dyr du har mødt, der har været glade?
- 14 Giv eksempler på dyr, du kender til, der har levet et naturligt liv?

Dyrs sanser og følelser

Både dyr og mennesker oplever verden gennem deres sanser: syn, hørelse, lugte- og føle- og smagssansen. Men dyrene er forskellige. Nogle er gode til at lugte andre er gode til at se og nogle er rigtig gode til flere ting. For at forstå dyrene skal du vide, hvordan de oplever verden og deres følelser er indrettet.

Darwin og hvorfor dyrene har følelser

Naturforskeren Charles Darwin, der levede for 150 år siden, er kendt for at have fundet ud af en masse om dyr. Han har fundet ud af, at alle dyr, der lever på jorden, har de samme forfædre, men at de har udviklet og tilpasset sig deres omgivelser. De arter, der har været bedst til at tilpasse sig, har overlevet. Der er opstået bytte- og rovdyr. De rovdyr, der er bedst til at fange byttedyr overlever, og de byttedyr, der er bedst til at undgå at blive spist og til at finde mad overlever.

Det har taget mange millioner år. Dyrene har også udviklet deres sanser. Det er deres øjne, ører og næser, de bruger til at opleve verden, mens det er deres følelser, der styrer, hvad de gør. Følelserne hjælper dyrene med at træffe beslutninger, så de kan leve. Der findes både positive og negative følelser.

Positive følelser

De positive følelser gør dyrene glade. Det er følelser som nysgerrighed og velbehag.

Nysgerrighed

Dyrene er nysgerrige for at finde boliger, mad og mager. Men nysgerrige dyr skal også være forsigtige, så de ikke bliver spist eller kommer til skade.

Nysgerrighed foregår i trin. Når dyrene har fundet noget nyt er de først meget forsigtige, men de bliver hurtigt mere modige. Når de er helt tæt på tingen, vil de prøve om den kan spises eller bruges som skjul eller noget andet. Hvis den ikke kan bruges, gider de ikke se mere på den.

Velbehag

Dyrene oplever velbehag, når de er trygge og mætte og opholder sig i deres bolig. De fleste dyr er også glade, når de er sammen med andre dyr. Når de er unger, kan de lege med hinanden.

Negative følelser

Negative følelser som frygt skal få dyrene til at passe på ikke at blive spist. Det kan også være at de bliver aggressive på hinanden, hvis de skal kæmpe om mad og gode steder at bo.

Frygt

Frygt er når dyrene bliver bange for en ting eller et rovdyr. En ubehagelig følelse af at være truet, og at der vil ske noget ubehageligt. Frygt kan være medfødt som f.eks. at være bange for mørke eller højder. Frygt kan også være noget dyrene har lært, hvis de har haft en dårlig oplevelse. Frygt skal få dyrene til at gå væk fra det, der truer dem.

Aggression

Dyrene kan blive aggressive, hvis der ikke er mad nok eller hvis de ikke har plads nok. De kan også blive aggressive, hvis de bliver bange eller der er noget, der gør ondt på dem.

Nysgerrighed foregår i trin

Opmærksomhed

Vurdering

Tilnærmelse

Undersøgelse

Kan det bruges?

Hvad skal du bruge din viden om sanser og følelser til?

Når du ved noget om dyrenes sanser og følelser kan du bedre give dem et godt liv. Du kan jo ikke spørge dem, om de har det godt, men du kan se på, hvordan de opfører sig. Når du ved, hvordan dyrene i naturen opfører sig, kan du gøre nogle ting, så dine kæledyr også får det godt.

Elevspørgsmål

- 15 Hvorfor er det vigtigt at vide noget om dyrs følelser?
- 16 Kan vi bruge det til bedre at forstå dem?
- 17 Kan vi bruge det, når vi skal håndtere dem?
- 18 Kan vi bruge det, når vi skal lave gode bur- og opholdsvilkår for dem?
- 19 Hvor mange negative og positive følelser, kan i komme i tanke om?
- 20 Hvilke af de følelser, tror I at dyrene har?
- 21 Hvad gør dyr bange?
- 22 Hvordan viser dyrene at de er bange?
- 23 Hvad gør dyr glade?
- 24 Hvordan viser dyrene, at de er glade?
- 25 Hvad er forskel på angst, panik og fobi?
- 26 Kender du følelserne?
- 27 Kan du huske at du har set dyr med de følelser?
- 28 Hvordan reagerede de?
- 29 Har du set aggressive dyr?
- 30 Har dyrene det godt, når de er bange eller aggressive?

Undulater i naturen

Undulater er en mindre papegøjeart. De bliver omkring 18 cm lange og vejer mellem 40-50 gram. Undulater kan blive op mod 15-20 år gamle. Undulater kommer fra Australien, hvor de holder til i krat, skov og græsområder nær vand. De lever af frø, insekter, frugter og nødder. Undulater er byttedyr for rigtig mange rovdyr. De er gode til at tilpasse sig forskelligt klima, men tåler ikke frost. Undulater lever i flokke på 5 - 100 fugle. Flokkene skabes og opløses igen. Undulater flyver kun kortere afstande.

Døgnrytme og aktiviteter

Undulaterne vågner ved daggry. De starter dagen med at ordne deres fjer mens de synger lystig. Sangen knytter bånd til resten af flokken. Herefter søger de ud for at finde vand og føde. De drikker, spiser og bader i det dugfyldte græs og samler føde på jorden. Midt på dagen opholder de sig i træernes skygge. Om aftenen bruger de igen lang tid på at ordne og pleje deres fjer og knytter bånd til flokken gennem lystig sang. De sover i 10-12 timer, inden dagen starter igen.

Unger

Undulaterne får flest unger fra juni til september, men de kan få unger året rundt. De får mange unger, da mange dør inden de bliver voksne. Undulaterne er sammen med den samme partner livet igennem. Hannen og hunnen er sammen om at passe ungerne.

Elevspørgsmål

31 Hvor kommer undulater fra?

32 Lever undulater alene eller i en flok?

33 Hvor spiser undulater?

34 Hvor opholder undulater sig om dagen?

35 Hvor længe sover undulater om natten?

Undulatens sanser

Undulater kan se, høre, smage, føle og lugte, men deres sanser er ikke som menneskers.

Syn

Fugle har et rigtig godt syn. Det gælder også undulater. De har et bedre syn end mennesker, men da deres øjne sidder på siden af hovedet, ser de ikke helt lige så godt lige foran dem og de ser ikke lige så skarpt. Du kan se undulaten dreje hovedet sidelæns for bedre at se ting, de er fokuseret på.

Øjnenes placering på siden af hovedet, betyder, at de kan se stort set hele vejen rundt og opdage bevægelser fra rovdyr. De ser dog dårligt om natten.

Undulater kan skelne farver og har nogle farve, de mener at foderet skal have. Med deres gode syn kan de også skelne frisk og dårlig frugt fra hinanden.

Hørelse

Undulater har en god hørelse og en god hukommelse, når det kommer til lyde, de har hørt og eller lært. Den gode høresans betyder også, at de har særligt let ved at blive bange for lyde.

Lugt

Lugtesansen ikke er særlig vigtig for undulater.

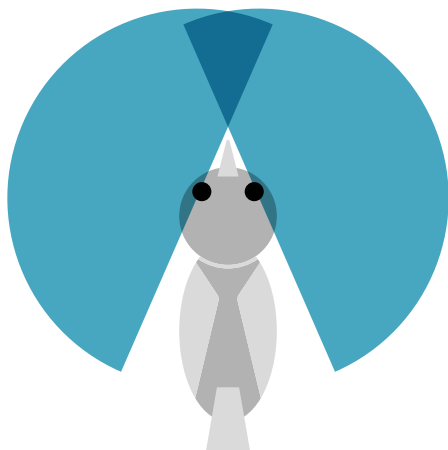
Smag

Undulaters smagssans er ikke så god som menneskers. De kan dog smage søde ting og foretrækker frugt frem for grøntsager.

Følesans

Undulater har de samme følesanser som mennesker og kan derfor også føle smerte. De undersøger og mærker primært på ting, de vil undersøge, med fødderne og næbet. De er følsomme overfor vibrationer. De kan mærke vibrationer fra køleskabe og trafik og er ikke glade for dem.

Undulater plejer hinandens fjer, men bryder sig ikke om at blive berørt og kælet for, som du gør med en kat.

Elevspørgsmål

- 36 Hvad er undulaters bedste sanser?
- 37 Hvad skal du være særlig opmærksom på, når du omgås undulater?
- 38 Kan du kæle med dine undulater?

Undulater, der er bange vil:

- Sidde helt stille
- Trække fjerene ind til kroppen
- Løfte vingerne let og være klar til at flyve

Undulaters følelser

Nysgerrighed

Undulater er meget nysgerrige dyr, der gerne undersøger deres omgivelser. De er særlig interesseret i nye ting. De vil som regel først blive opmærksomme på nye ting, fordi de ser eller hører dem. De vil kigge længe på tingen, før de nærmer sig gren for gren og evt. ved at se tingen an fra flere sider. Undulater, der er nysgerrige, vil ofte lægge hovedet lidt på skrå, for bedre at kunne se tingen. Når undulaten undersøger tingen, hakker eller piller de i den med næbet, og prøver at tage den med fødderne.

Velbehag

Afslappet og veltilpasse undulater vil sidde oprejst på grenen på begge ben, med fjerene liggende glat ned langs kroppen. Fjerene kan også være puffet en smugle op. Veltilpasse undulater kan pludre stille.

Glade undulater kan rejse hovedfjerene og puste brystet ud. De kan også hurtigt udvide pupillerne og derefter trække dem sammen. Det kan være, at de har spist noget, de syntes godt om, eller at de bond'er med en anden undulat. Undulater bond'er ved at gnide næbene mod hinanden og ordne hinandens fjer. De vil være særligt tilknyttet til deres mave, som de er sammen med hele livet.

Om aftenen sætter undulaterne sig til ro på deres favorit sidegren. De lukker øjerne, løfter det ene ben op, puffer fjerene op og snakker sagte med sig selv, før de falder i søvn. De føler sig dermed trygge og godt tilpas.

Frygt

Som byttedyr er der rigtig mange ting, undulater er bange for. De er allermost bange for at blive spist. De er bange for noget, der kommer hurtigt mod dem både fra siden og oppe fra. De er bange for at blive fanget og holdt fast. De kan også blive bange, hvis de bliver stirret direkte ind i øjnene. Undulater ser dårligt i mørke og kan derfor blive særlig bange for lyde om natten.

Undulater, der er bange, gør sig klar til at sætte fra og flyve væk. De kan trække fjerene tæt sammen om kroppen, hvilket kan få dem til at synes længere og slankere eller løfte vingerne let, for at være klar til at sætte af.

Undulater kan gå i panik og baske rundt i buret og flyve ind i tremmerne, ikke mindst, hvis buret er for lille. Undulater, der er bange, kan også sidde helt stille for ikke at blive opdaget. De vil så trykke sig sammen og forsøge at gøre sig så usynlige som muligt.

Aggression

Undulaterne kan komme op at skændes om maden. Gode redepladser kan også give anledning til konflikter mellem hunnerne. Et løftet ben, en trussel med næbet og en smule løftede vinger, er tegn på at undulaterne siger: hertil og ikke længere. Aggressive fugle kan også puste sig op for at virke større og skrappe før de angriber.

Aggression kan også være tegn på at undulaterne er syge eller bange.

Elevspørgsmål

- 39 Kan undulater godt lide nye ting?
- 40 Hvad gør undulater for at få venner?
- 41 Hvad kan gøre undulater bange?
- 42 Hvordan reagerer undulater, når de er uenige om mad eller andet?

Kommunikation

Undulater kommunikerer primært gennem lyde og kropssprog. De siger meget. Der er forskel på hunner og hanner i deres måde at kommunikere på. Hannerne synger mere end hunnerne.

Lyde

Morgen- og aftensang

Undulater synger morgen og aftensang. Det kan dog til tider lyde lidt som skrigeri.

Her er jeg, hvor er du

Undulater har såkaldte "her er jeg, hvor er du?"-lyde, hvor de snakker for at sikre sig at flokken ved, hvor de er og for, at de selv kan blive trygge ved at vide at flokken er i nærheden. De enkelte flokke kan have særlige lyde og som nye fugle skal lære. Tamme undulater kan snakke til vilde fugle uden for vinduet, for at komme i kontakt med dem.

Skrig

Hvis undulaterne skriger mere end normalt kan det være fordi de er stresset eller bange. De kan også have lært det, hvis du giver dem ekstra opmærksomhed, hvis de larmer meget.

Kropssprog

Jeg kan godt lide dig

Glade undulater synger og/eller pludre, de kan baske med vingerne og vrikke med halen. De nusser hinanden forsigtigt med næbet, gnide sig op ad hinanden og fodre hinanden med lækkerier.

Gå væk med dig

Aggressive undulater puster sig op, får små pupiller, åbner næbet og truer, den fugl eller menneske, der generer den. Undulater basker med vingerne og støder fødderne mod modstanderens bryst, når de er oppe ad slås.

Elevspørgsmål

43

Kan du synge som en undulat?

44

Hvordan ser en sur undulat ud?

Et liv, der er værd at leve

Når vi holder undulater som kæledyr er det vigtigt, at vi giver dem et godt sted at bo, sund mad at spise og rent vand at drikke. Vi skal sikre, at de er sunde og raske og ikke bliver taget af rovdyr, men det er ikke nok. For at de skal trives, skal vi også tilbyde dem et liv, der er værd at leve. Et liv, der giver dem mulighed for at være aktive, og at få positive oplevelser. Det kan man gøre gennem:

- Indretning af deres omgivelser
- Lade dem bruge deres sanser
- Kontakt til andre undulater og mennesker
- Give dem opgaver, så de skal bruge deres hjerne
- Giv dem et valg og kontrol med deres omgivelser

Bur og voliere

Du skal bruge din viden om undulaternes liv i naturen og deres sanser og følelser, når du skal indrette deres bur eller voliere. Når du kender til undulaternes behov, og hvad der i undulatens øjne er godt at have, kan du bedre lave en god bolig, der giver dem positive følelser.

Buret/volierens placering

Undulaternes bur skal være sat så højt, at du ikke ser ned på undulaterne. De kan opfatte personer som rovfugle og blive nervøse, hvis buret er for langt nede. Hvis du har undulaterne i en voliere, skal den også gerne være så høj, at undulaterne kan komme i øjenhøjde med dem, der ser på dem.

Lys og mørke

Undulater skal have 10-12 timers ro og mørke om natten og gerne sollys i løbet af dagen. Har du ikke mulighed for at de kan få sollys, kan du have en lampe med ultraviolet lys, der kan tændes i løbet af dagen. Om natten kan du dække undulaternes bur med et mørkt tæppe, så de kan få ro.

Tryghed

Undulater er byttedyr i naturen, de skal derfor kunne være trygge i deres omgivelser. De vil gerne sidde højt om natten. Så sæt grene højt i buret. Lad også en voliere være dækket foroven og lad en eller flere af siderne på buret være dækket.

Indretning og berigelse

Indretningen af undulaternes bolig skal give dem de samme muligheder, som de har i naturen. De mest basale ting er:

- Plads til at flyve.
- Ting til at sidde på.
- Adgang til vand.
- Adgang til foder.
- Forskellige materialer at rode i.
- Evt. redekasser og redematerialer.

Ved at give undulaterne flere ting, kan man give dem et liv, der er værd at leve som kæledyr.

Elevspørgsmål

45 Hvordan skal undulaternes bur placeres?

46 Hvad kan man gøre for at give undulaterne en døgnrytme, der ligner den i Australien, hvor de kommer fra?

47 Hvad er vigtigt at give undulaterne i deres bur eller voliere?

48 Har du nogle gode ideer til hvordan undulaterne kan få mulighed for bad?

49 Hvor mange steder kan undulaterne få mad?

50 Skal undulaterne have andet i deres bolig?

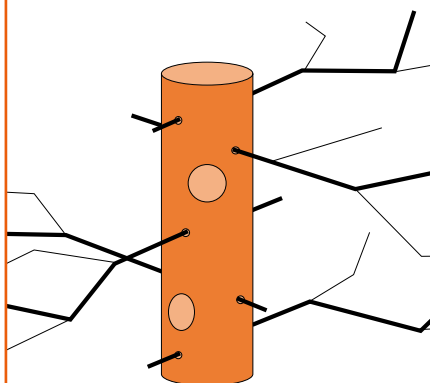

TRÅD MED KLEMMER

Stik et stykke hegnstråd gennem hullerne i klemmerne og buk det, så de ikke glider. Sæt frugt og grønt fast i klemmerne.

PVC RØR SOM GRENHOLDER

Bor små huller, der passer til at grenene kan stikkes helt igennem røret.

Bor store huller, så undulaterne kan hoppe ind i røret.

Plantekasse med trådnet over

Tag en plastikkasse eller bakke i passende størrelse og buk et voliere-net hen over. Placer små pletter med forskellige friske krydderurter, så de stikker op gennem nettet. Nu kan urterne vokse, mens undulaterne kun kan spise dem over nettet.

Aktivitetsfoder

Salathoved eller halvt kålhoved fyldes med frø og andet godt mellem bladene. Undulaterne elsker at finde godbidderne.

Grene m.m. til at sidde på

Giv undulaterne grene i forskellig form og tykkelse. Undulatens fødder kan tage skade af at krumme om samme tykkelse pind hele tiden. Ikke alle grene behøver at sidde vandret, sæt nogle på skrå. Lad nogle af grene være så tykke, at undulatens fødder ikke kan nå hele vejen rundt om grenen. Lad nogle af sidegrene være så tynde, at de vipper, når undulaterne sætter sig på dem.

Skift jævnlige grene ud, da undulaterne gerne vil have nye grene at gnave i.

Gynger og reb

Undulater elsker gynger og reb, der kan svinge og træne dens balance. Brug enten bomulds- eller hampereb, ikke nylon.

Huler og huller

De nysgerrige undulater undersøger gerne alle huler og huller. Sæt derfor forskellige kasser med huller op i deres bur. Det kan også være hule træstammer eller andet de kan hoppe ind og ud af. Skift dem gerne ud en gang imellem, så undulaterne får nogle nye ting at udforske.

Bad og vand

Giv undulaterne flere muligheder for at bade og drikke vand. Et almindeligt salathoved, der er skyllet og dermed fuld af vanddråber ligner dugvådt græs, som undulaterne ofte bruger til at tage bad i, i naturen.

Fodring

Indret buret eller volieren med flere foderpladser og flyt rundt på dem en gang imellem. Giv undulaterne én slags foder ét sted og noget andet et andet sted. Hvis man håndfodre dem, før man giver dem deres mad

hver dag, så vænner de sig hurtigt til menneskers nærhed og bliver mere trygge.

Planter og krydderurter

Undulaterne sætter stor pris på friske planter, urter og grøntsager. Tørrede blomster, urter, grøntsager og frugter med flotte farver og/eller nogle, der knaser, er de glade for.

Mulighed for at tygge og pille ting fra hinanden

Giv undulaten ting, der kan pilles fra hinanden. Deres næb vokser hele tiden, så de har brug for grene og andet for at holde næbet i orden.

- Skiver af oversavede grene med bark i varierende tykkelse
- Kviste
- Grankogler

Bundstrøelse

Da undulaterne godt kan lide at søge føde på jorden, er det vigtigt med forskelligt strøelse i bunden af deres bur eller voliere. Lav flere forskellige områder, så de har et valg. Materialerne kan være:

- Sand
- Småsten
- Barkstykker
- Tørrede blade
- Frisk græs
- Område med lavt vand

I de forskellige områder, kan der strøs frø og andre ting, som undulaterne sætter pris på at gå og finde.

Udendørs volierer

Plant buske og træer tæt på volieren. De giver skygge og undulaterne kan gnave i grenene, der vokser gennem nettet.

Kontakt til andre undulater og mennesker

Andre undulater

Undulater er flokdyr, der danner bånd til de andre fugle i deres flokke. En undulat kan langsomt nærme sig en anden og byde sit hoved til for at blive gnubbet. Det er særligt hovedfjerne de plejer, fordi de er svære at nå for den enkelte undulat. Undulater kan indgå venskaber med andre undulater af samme køn eller med deres mage.

Du kan undgå at undulaterne bliver uenige ved at give dem rigeligt med mad, gode siddesteder og vand. Egentlige slåskampe er sjældne hos undulater.

Unger

Yngelpleje er en naturlig del af undulaternes liv. Det giver dem noget at beskæftige sig med og positive følelser. Hvis du har mulighed for det, og du har gjort dig nogle tanker, om du kan komme af med ungerne, når de er gamle nok til at flytte hjemmefra, kan det være en god ide at lade undulaterne få unger.

Undulater og mennesker

En tam undulat

Det er vigtigt, at du først vinder undulaternes tillid. Som byttedyr kan de blive utrygge ved hurtige bevægelser,

hvis du stirrer dem direkte ind i øjnene og/eller hvis du ser på dem ovenfra. Det er en god ide at tilbringe tid, hvor du bare er sammen med undulaterne. Derefter giver du dem først en godbid gennem tremmerne, dernæst når du åbner buret, når de sidder på din hånd og når du tager dem ud. Hvis undulaterne er urolige, skal du bevæge dig med langsomme bevægelser. Er undulaterne for nervøse til at tage godbiddene direkte fra hånden, kan du lægge den i madskålen eller så tæt på dem du kan komme. Behold hånden tæt på godbiddet og se om de nærmer sig, hvis ikke, så flyt hånden lidt væk indtil de tager imod godbiddet. Det vigtigste er at have tålmodighed og gøre det i de enkelte undulaters tempo. Nogle er hurtigere end andre til at blive trygge ved mennesker.

Undulaterne kender mennesker på syn og lyd, men ikke på lugt.

Du skal ikke lukke undulaterne ud af deres bur, før du har gjort dem tamme. Hvis de ikke lige vil ind igen, kan du fodre dem og lade buret stå åben. Så flyver de selv ind, når de bliver sultne. Hvis du træner nok, kan du til sidst kalde på undulaterne, når de skal ind igen.

Flyve frit og hente ting

Den første opgave du kan lære undulaterne, er at hente ting, når de er ude at flyve. En tandstikker af træ har en god størrelse og er nem at holde på for undulaterne. Hvis de bider den over, må du finde en lidt tykkere pind.

1. Tandstikkeren holdes i hånden og man rækker den til undulaterne. Når de tager tandstikkeren i munden, får de en belønning.
2. Herefter lægges tandstikkeren på et bord og når undulaterne selv tager den op, får de en belønning.
3. Nu kan tandstikkeren lægges lidt længere væk, så de skal bevæge sig hen og hente den, for at få en belønning.
4. Til sidst kan den lægges så lang væk, at de skal flyve for at hente den.

Herefter er mulighederne mange. Du kan lægge flere tandstikkerer forskellige steder, der skal hentes og du kan finde på andre ting, som undulaterne kan holde i deres næb.

Aktiviteter og stimulering hjernen

Snak med undulaterne og lær dem at sige ord

Undulater er lette at træne og elsker udfordringer og at løse opgaver.

Dyr kan lære at sige lyde og/eller gøre ting for at få en belønning, men undulater synes at nyde at kopierer lyde fra andre arter end undulater. De kan således lyde som om de gør eller miaver.

Hanundulater er lettere at få til at efterligne menneskelig tale end hunnerne. Du bør lærer dem et enkelt ord ad gangen og gentage ordet, særligt når undulaten kigger opmærksomt på dig.

Undulater er aktive, intelligente dyr, der har brug for at få brugt hjernen for at trives godt.

Træning

Undulater er hurtige til at lære. Det er dog en udfordring, hvis du gerne vil lære dem at gøre noget, hvor du ikke kan give dem en godbid, hver gang de gør det rigtige. F.eks. hvis de er længere væk end du kan nå. Her er clickertræning en god mulighed. Du lærer undulaterne at det er lige så godt at få en belønning i form af et click, som det er at få en godbid. Du starter med at belønne undulaterne med både godbidder og click samtidig, indtil de har lært meningen med click'et. Herefter kan du undlade godbiden og kun bruge click'et. Du kan nu belønne undulaterne på afstand.

Det vigtigste er hele tiden at sikre sig, at undulaterne viser interesse for at gøre noget. De bliver hurtigt trætte og du kan ikke træne dem så længe ad gangen.

Elevspørgsmål

- 51 Hvordan kan man undgå skænderier mellem undulaterne?
- 52 Hvad er vigtigst, når undulaterne skal gøres tamme?
- 53 Hvornår kan man lukke undulaterne ud af deres bur for at flyve?

HELDIN Gøgefliser.dk

Agro Food Park 15
8200 Aarhus N
8740 5000 | info@4h.dk
4h.dk